

NYE HVIDEVARER

- hvad skal jeg vide,
før jeg køber?

Brug *lidt* ENERGI

- og få et mindre energiforbrug

Vil du gerne have et lavt energiforbrug med i købet, når du anskaffer nye hvidevarer? Så betaler det sig at bruge lidt energi på sagen. Kort fortalt, er der to vigtige ting, du skal være opmærksom på:

- **Energimærkningen**
Gå efter A⁺⁺ og A⁺⁺⁺
- **Størrelsen**
Køb ikke større, end du har brug for

Når du vælger hvidevarer, er det ikke længere nok at gå efter de A-mærkede produkter. F.eks. koster et A⁺-mærket køle-/fryseskab 2.900 kr. mere i energiforbrug end et A⁺⁺⁺¹, og en B-mærket tørretumbler koster 5.800 kr. mere end en A⁺-mærket². Det betaler sig at gå efter plusserne eller den mørkegrønne farve i energipilen!

Du kan også selv gøre en forskel

Dit energiforbrug afhænger selvfølgelig også af, hvordan du bruger dine hvidevarer. Derfor har vi samlet nyttig viden om både køb og brug her i folderen.

God fornøjelse med et energirigtigt køb!

Energistyrelsen

Gå efter plusserne og spar!

Det kan betale sig at gå efter de bedste energimærker, når du vælger hvidevarer. Herunder kan du se, hvad der kan spares ved at gå op i energimærket.

	Vælg			Din besparelse i kr. ⁸ (i levetiden)	Din besparelse i kWh (i levetiden)
Køleskab ¹	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	1.200 kr.	600 kWh
Fryseskab ²	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	2.600 kr.	1.300 kWh
Kumrefryser/fryseboks ³	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	2.100 kr.	1.100 kWh
Køle-/fryseapparat ⁴	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	2.900 kr.	1.500 kWh
Vaskemaskine ⁵	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	990 kr.	500 kWh
Tørretumbler ⁶	A ⁺⁺	fremfor	B	5.800 kr.	2.900 kWh
Opvaskemaskine ⁷	A ⁺⁺⁺	fremfor	A ⁺	1.200 kr.	600 kWh

¹ 200 liter ² 200 liter ³ 200 liter ⁴ 200 liter køl og 100 liter frys ⁵ 7 kg ⁶ 7 kg ⁷ 12 kuverter ⁸ kWh-pris på 2 kr.

Skalaen går op til A⁺⁺⁺, og de A-mærkede køle-/fryseskabe, vaskemaskiner og opvaske-maskiner er på vej ud af markedet. Det skyldes, at de bruger væsentligt mere strøm end dem, der er mærket A⁺⁺⁺.

Du kan altid se apparatets årlige energiforbrug på energimærket. På den måde er det nemt at sammenligne forbruget for forskellige apparater.

Sørg for, dine nye hvidevarer er A⁺⁺ eller A⁺⁺⁺. Jo flere plusser, jo større besparelser.

Før du køber Vaskemaskine

Brug lidt energi, inden du køber ny vaskemaskine

Ny teknologi sparer både el og vand, så der er mange fordele ved en ny vaskemaskine og tumbler. Det vigtigste er dog, at du vælger den rette størrelse i en høj energiklasse.

Find den rigtige størrelse

De fleste vasker og tørrer kun godt 3 kg tøj ad gangen, så det bedste spareråd er, at du tjekker dine vaner, før du vælger vaskemaskine og tumbler. De fleste maskiner er beregnet til større mængder, og dermed bruger de også mere energi.

Gå efter plusserne

Gå altid efter A⁺⁺⁺, når du køber vaskemaskine, og A⁺⁺ eller bedre, når du køber tørretumbler. Tørretumbleren skal være en kondensstørretumbler, for at du kan få en høj energiklasse.

Undgå kombimaskiner

Maskiner, der både kan vaske og tørre, bruger mere energi end separate maskiner. Tørredelen er ofte også så lille, at du skal tumble tøjet ad to omgange.

Tjek vandforbruget

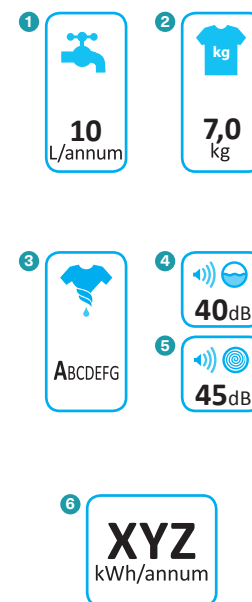
På energimærket kan du se vandforbruget. En 9-kilos maskine må bruge godt 20% mere vand end en maskine til 5 kilo.

Brug billig varme

Har du miljøvenlig opvarmning som solvarme, jordvarme eller fjernvarme? Så kan du spare energi ved at købe en maskine, der kan tilsluttes både koldt og varmt vand.

Slip for støjen

Hvor skal din nye maskine stå? Tjek støjniveauet på energimærket, hvis du vil være sikker på, at den ikke generer.

- 1 Årligt vandforbrug i liter 2 Kapacitet i kilo 3 Centrifugeringsvne
4 Støjniveau ved vask 5 Støjniveau ved centrifugering 6 Årligt energiforbrug

Køb en vaskemaskine
mærket A⁺⁺⁺ frem for A⁺
– og spar 990 kr.
på din elregning i
produktets levetid*

Når du bruger Vaskemaskine

Fyld maskinen helt op

Maskinen er fyldt, når du kan have din knyttede næve i tomrummet over tøjet uden at presse tøjet sammen. Selvom din vaskemaskine har elektronisk mængdekontrol, betaler det sig stadig bedst at fylde maskinen.

Skrud ned for temperaturen

Det meste tøj kan sagtens blive rent ved 20 °C eller mindre. Halverer du temperaturerne fra 40 til 20 °C, sparer du 55% af elforbruget. Husk at bruge et vaskepulver til koldvask.

Allergi eller sygdom? Vask ved 60 °C

Er du allergisk over for støvmider, anbefaler Astma- og Allergiforbundet, at du vasker sengetøj og dyner ved 60 °C. Vask også ved 60 °C, hvis der er smitsom sygdom med bakterier, virus eller svampe. Det anbefales, at du en gang om måneden vasker ved høj temperatur (80 - 90 °C) for at forebygge sur lugt i maskinen.

Vælg et kort program

Hvis tøjet ikke er ret snavset, bliver det rent på et kort program. Drop forvasken – den er kun nødvendig, hvis tøjet er meget snavset.

Dosér sæben præcist - og drop skyllemiddel

Sæbe og skyllemiddel belaster miljøet, så mål af hver gang. Nogle maskiner kan selv justere mængden af pulver, så du er fri for at bruge tid på det. Brug eddike i stedet for skyllemiddel. Det er billigere og uskadeligt for miljøet.

Spring vasken over

Nogle gange havner tøjet i vaskekurven, selv om det er fint bare at hænge det ud til luftning. Eller lægge det på plads.

Brug lidt
ENERGI

* Vaskemaskine til 7 kilo ved 2 kr/kWh (500 kWh sparet på 10 år)

Før du køber Tørretumbler

Fyld op og hæng op

Det er ofte vaner, der bestemmer, hvordan vi vasker og tørrer vores tøj. Men med nye maskiner og nutidens vaskepulver kan du roligt skylle de gamle vaner ud.

Tænk allerførst ...

Har du egentlig brug for en tørretumbler? Den har et højt energiforbrug, så hvis du har andre muligheder, er der meget at spare.

Få den rette type

Du kan vælge mellem to typer tørretumblere:

- En kondenstumbler kræver ikke aftræk, men husk at lufte ud, når du bruger den. Den afgiver lidt fugt til rummet. Dog langt mindre, end hvis du hænger dit våde tøj op indendørs
- En aftrækstumbler skal have aftræk til det fri. Det betyder, at den fugtige og varme luft fra tørringen bliver ledt væk

Tørretumblerne i de bedste energiklasser er alle kondensstørretumblerne med indbygget varmepumpe.

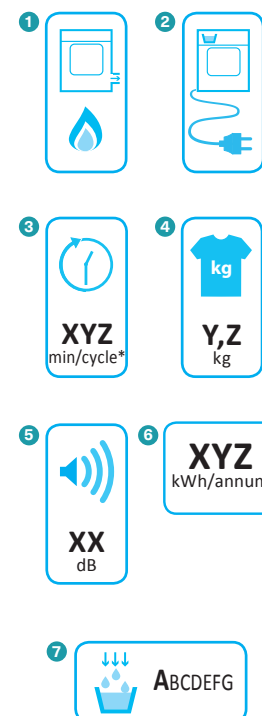
Undgå fugt

Vælg en kondensstørretumbler med høj kondenseringseffektivitet for at undgå problemer. De bedste maskiner kan kondensere 90% af det vand, tøjet afgiver. Du kan se kondenseringseffektiviteten på energimærket angivet med en skala fra A-G. Vælg A for en høj kondenseringseffektivitet.

Slip for støjen

Hvor skal din nye maskine stå? Tjek støjniveauet på energimærket, hvis du vil være sikker på, at den ikke generer.

- 1 Tørretumbler til gas 2 Tørretumbler til el
3 Tørretid 4 Kapacitet i kilo 5 Støjniveau ved tørring
6 Årligt energiforbrug 7 Kondenseringseffektivitet

Det koster ca. **5 kr.**, hver gang du tumbler i en A-maskine, men kun **2 kr.** hver gang du tumbler i en A+++-maskine

Når du bruger Tørretumbleren

Brug tørreshoren

Det koster ca. 5 kr., hver gang du tørrer dit tøj i en A-mærket tørretumbler⁴ og 2 kr. per gang i en A+++-mærket tørretumbler⁵, så vælg en maskine med lavt energiforbrug eller brug tørreshoren. Det sparer energi. Især hvis du har en gammel tørretumbler.

Husk at lufte ud, hvis du tørrer indenfor, så du ikke får problemer med fugt.

Centrifuger grundigt, hvis du bruger tørretumbler eller tørrer tøjet indendørs

En vaskemaskine med god centrifugerings-evne giver mindre vand i tøjet, kortere tid i tørretumbleren og et lavere energiforbrug. En god centrifugering får også tøjet til at tørre hurtigere, hvis du hænger det op, og det afgiver mindre fugt til rummet.

Overfyld ikke tumbleren

For meget tøj i tumbleren forlænger tørretiden, giver krøllet tøj og et højere energiforbrug.

Rens fnugfilteret

Rens fnugfilteret efter hver tørring. Det forkorter tørretiden og sparer energi.

Sortér tøjet

Tør tøj af uld og akryl ved lavere temperatur end f.eks. bomuld. Sørg også for, at tøjet ikke er foldet eller knuget hårdt sammen, da det forlænger tørretiden.

Brug lidt
ENERGI

Før du køber

Køleskab og fryser

Gå efter et køleskab eller fryser med energimærke **A⁺⁺ eller A⁺⁺⁺**. Det tjener både pengepungen og miljøet

Mange plusser giver minus på elregningen

Et køleskab eller en fryser med mærket A⁺ bruger dobbelt så meget energi som et køleskab eller en fryser, mærket A⁺⁺⁺. Der er meget at spare ved at gå efter plusserne.

Gå efter A⁺⁺ eller A⁺⁺⁺

Når du vælger fryser eller køleskab, er det energimærkningen, der gør den største forskel på dit energiforbrug. Gå derfor altid efter det bedste mærke. Det betaler sig.

Køle-/fryseskab

Det vil oftest kunne betale sig at vælge A⁺⁺⁺ fremfor A⁺. Er A⁺⁺⁺-skabet lidt dyrere, tjener energiforbruget forskellen hjem på elregningen i levetiden.

F.eks. bruger et kombineret køle-/fryseskab mærket A⁺ for 290 kr.⁶ mere energi om året end et A⁺⁺⁺. Med en forventet levetid på 10 år sparer du således 2.900 kr. ved at vælge A⁺⁺⁺ frem for A⁺.

Vil du selv sammenligne to apparaters energjudgifter i levetiden, kan du bruge denne udregning:

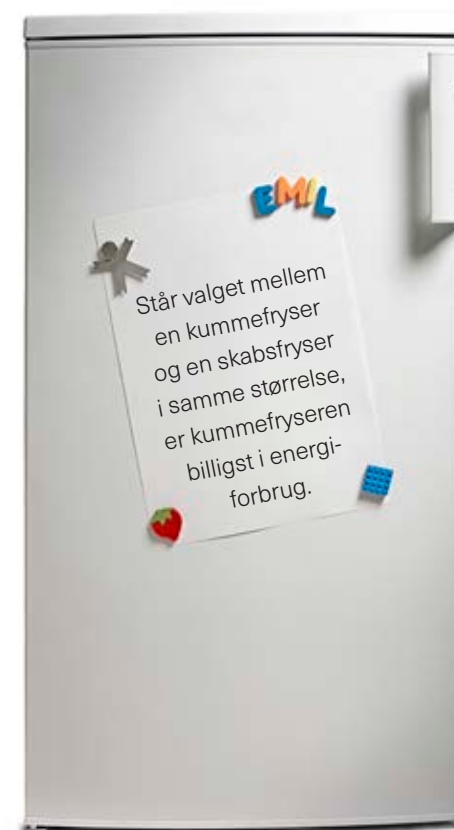
Energiforbrug x 2 kr/kWh x 10 år = pris i levetid

Vælg 3 plusser

Energiforbruget stiger lidt med størrelsen, men det vigtigste er, at du køber et apparat med en god energimærkning. Et køleskab på 50 liter mærket A⁺⁺ bruger stort set det samme som et skab mærket A⁺⁺⁺ på 200 liter.

- 1 XYZ L
- 2 YZ L
- 3 YZ dB
- 4 XYZ kWh/annum

1 Kølerummets størrelse i liter 2 Fryserummets størrelse i liter
3 Støjniveau 4 Årligt energiforbrug

Står valget mellem en kumfryser eller en skabsfryser af samme størrelse, er kumfryseren billigst i energiforbrug. Jo flere plusser på energimærket, jo mindre bliver forskellen.

Køb med digital termostat og display

Sørg for, at du kan indstille temperaturen med en digital termostat og se temperaturen på et display. Hvis du køber et kombineret køle-fryseskab (med to døre), skal både køleskabs- og frysedelen have en termostat.

Spar energi med en svaleafdeling

Hvis du har meget frugt, grønt og brød på køl, kan et køleskab med svaleafdeling spare energi. Svaleafdelingen er varmere (6-12 °C), så den bruger mindre energi.

Brug lidt
ENERGI

Når du bruger Køleskab og fryser

Hold **5 °C**
i køleskabet.
For hver grad, du
sænker temperaturen,
stiger forbruget
med 5%

Hold på kulden

Du kan også selv bidrage til, at køleskab og fryser ikke bruger mere energi end nødvendigt. Her kan du se hvordan.

Hold 3-5 °C i køleskabet

For madens skyld må temperaturen i køleskabet ikke overstige 5 °C. Der er typisk koldest nederst og bagest, hvorimod det er varmest øverst ud mod døren.

Du kan tjekke temperaturen ved at sætte et glas vand med et termometer i midt i køleskabet. 5 °C er ideelt. For hver grad, det er koldere, stiger elforbruget med ca. 5%.

Hold -18 °C i fryseren

Dine madvarer holder sig bedst ved -18 °C. Omvendt stiger elforbruget unødvendigt, hvis temperaturen er lavere. For hver grad, temperaturen kommer under -18 °C, stiger dit elforbrug med cirka 2-3%.

Stil apparaterne køligt

Når du stiller køleskab og fryser køligt, bruger de mindre energi. Hvis rummet er 16 °C i stedet for 20, sparer du omkring 10% af elforbruget. Det er dog ikke alle apparater, der fungerer godt under 18 °C, så spørg din forhandler, inden du køber.

Fersk kød og mælk:
Højst 5 °C

Tomater og løg:
Stuetemperatur

Banan og melon:
10 °C

Støv af og giv plads til ventilation

Det er vigtigt, at apparaterne kan komme af med varmen. Så gør plads til ventilation, og støv kondensatoren af på bagsiden af apparatet.

En kummefryser skal kunne afgive varme hele vejen rundt, så den skal stå frit.

Tjek tætningslisten

Hvis tætningslisten ikke slutter tæt, stiger elforbruget. I mange modeller kan du skifte tætningslisten, hvis det bliver nødvendigt.

Afrim fryseren jævnligt

Rim får elforbruget til at stige, så afrim fryseren, når der er mere end 5 mm rim. Du behøver ikke en fryser med automatisk afrimning (No Frost), hvis du afrimer 1-2 gange om året. No Frost koster ekstra energi. Er du ikke god til at afrime, sparer No Frost dig dog for et højere energiforbrug. Husk, at Low Frost ikke er det samme som No Frost.

Husk!

- Optø frostvarer i køleskabet
- Luk døren til køl og frys hurtigst muligt
- Sluk for fryserens indfrysning efter et døgn

Brug lidt
ENERGI

Før du køber, og når du bruger

Ovn

Brug energien bedre i køkkenet

Hold øje med energimærket, når du køber ovn. Og glem ikke, at mikroovnen og brødristeren også kan være kloge valg.

Gå efter energimærke A eller bedre

Gå altid efter det bedste energimærke, når du vælger ovn til dit køkken.

Overvej mikroovn og brødrister

Bruger du ovnen til at genopvarme mad eller varme brød, kan du overveje at købe en mikroovn og en brødrister. Du sparer op til 70% af energien ved at genopvarme maden i mikroovnen, og du sparer 90% ved at bruge en brødrister frem for ovnen. Og det går endda væsentligt hurtigere.

Fyld ovnen – bag og steg samtidigt

Med lidt planlægning kan du både bage og steg i ovnen samtidigt. Det sparer cirka 60% af energiforbruget, og du kan ikke smage forskel.

Udnyt for- og eftervarmen

Sæt maden i en kold ovn, og indstil temperaturen. Sluk så ovnen, når den anbefalede tid er gået, og lad maden stå i yderligere 5-10 minutter. Det sparer 10-25% af energiforbruget. Har du en ny ovn, behøver du ikke at tænde den lang tid i forvejen – den varmer nemlig betydeligt hurtigere op end de gamle.

TIPS TIL MIKROBØLGEOVNE

- **Brug ikke mikroovnen til optøning**
- tøj hellere op i god tid i køleskabet
- **Kog i mindre vand**
- eller måske kan du helt undvære vand?
- **Fordel maden jævnt**
- så går det hurtigere, og du sparer energi
- **Dæk maden med låg, film eller andet**
- det holder på varmen, sparer energi og letter rengøringen
- **Varm små portioner**
- det sparer op til 75% af energiforbruget i forhold til ovnen

Vask op ved 50 °C
eller 55 °C i stedet
for 65 °C – og
**spar 10-20% af
energiforbruget**

Før du køber, og når du bruger

Opvaskemaskinen

Skrab af - det betaler sig

- 1 Årligt vandforbrug
- 2 Tørreevne
- 3 Antal kuverter
- 4 Støjniveau
- 5 Årligt energiforbrug

Vidste du, at du bruger mere vand på at skylle service af, end maskinen bruger på en hel opvask?

Gå efter A og plusserne

Køb en opvaskemaskine, der er mærket A⁺⁺ eller A⁺⁺⁺. Det giver det laveste elforbrug.

Hold øje med vandforbruget
Tjek vandforbruget på energimærket.
De bedste opvaskemaskiner bruger kun omkring 10 liter vand pr. opvask.

Slip for støjen

Hvor skal din nye maskine stå? Tjek støjniveauet på energimærket, hvis du vil være sikker på, at den ikke generer.

Vælg lav temperatur
Vælg det korteste program og den laveste temperatur. Ved 50/55 °C bruger du 10-20% mindre strøm end ved 65 °C.

Undgå at tørre ved strålevarme

De fleste maskiner tørrer servicet med eftervarmen fra sidste hold skyllevand. Mange maskiner kan også tørre med strålevarme fra et varmelegeme i maskinen. Dette bruger meget energi. Brug kun et program med tørring med strålevarme, hvis det er nødvendigt.

Skyl ikke af, skrab af

Det er en myte, at du skal skylle af, før du sætter i opvaskemaskinen. Moderne opvaskemaskiner kan sagtens vaske rent, selvom du kun skraber madresterne af med opvaskebørsten. Hvis du skyller af, bruger du hurtigt den samme mængde vand til afskyllning, som maskinen bruger til hele opvasken.

Brug lidt
ENERGI

Gå efter
plusserne, og
**spare mest
energi!**

Sig pænt farvel på genbrugspladsen

Hvidevarer indeholder mange materialer, der kan genanvendes i nye produkter. Derfor er det altid en god idé at aflevere de udtjente apparater til storskrald eller på genbrugsstationen.

Meget kan genbruges

Specielt køleskabe og frydere indeholder miljøfarlige stoffer, og derfor er det vigtigt, at de bliver håndteret af fagfolk.

Mange affaldsselskaber er gode til at skrotte de gamle køleskabe og frydere på en miljøvenlig måde. For eksempel kan man fjerne kølemidlet, olien og kompressoren, sortere glas og løse plastdele fra samt knuse resten til små stykker, der kan sorteres til genbrug.

Hvis der er freon i isoleringsskummet, kan det også fjernes og genanvendes.

Dine udtjente hvidevarer skal afleveres på den lokale genbrugsplads. Tjek din kommunes hjemmeside, hvis du har spørgsmål i den forbindelse.

Hvad fortæller mærket?

Energimærket indeholder alle de oplysninger, du har brug for, så du kan fortage et energirigtigt valg.

Energimærket har styr på forbruget

EU's energimærke er din guide til at vælge de apparater, der bruger mindst energi. Energimærket fortæller også, hvor stort det årlige energiforbrug er, og for nogle apparater kan du finde nyttige oplysninger om vandforbrug, støjniveau m.m.

Skalaen varierer fra produkt til produkt, men gå altid efter de mørkegrønne pile. A+++ er bedst, og jo flere plusser, jo lavere energiforbrug har apparatet.

Sådan ser energimærket ud. Piktogrammerne varierer afhængig af produktkategori. Det viste eksempel er for opvaskemaskiner.

Ordningen er bl.a. obligatorisk for følgende husholdningsapparater.:

- Vaskemaskiner
- Tørretumblere
- Køleskabe
- Frydere
- Køle-/fryseskabe
- Ovne
- Opvaskemaskiner
- Støvsugere
- Emhætter

Energimærket findes ikke på bl.a. mini- og mikroovne.

**Brug lidt
ENERGI**

Brug *lidt* ENERGI

Vil du gerne vide mere?

Læs mere om, hvordan du og dine apparater kan spare energi på www.spareenergi.dk.

Du kan også kigge i vores foldere om energimærkning af støvsugere, emhætter og belysning.
Du finder dem i butikkerne og på www.spareenergi.dk.

ISBN: 978-87-93071-36-0

Udgivet af Energistyrelsen november 2013. Revideret 2016.

Amaliegade 44 - 1256 København K

Telefon 33 92 67 00 - www.spareenergi.dk

Energistyrelsen